

Werk gun je iedereen!

PROGRAMMABEGROTING 2017

Permar WS

Statutair gevestigd te Ede

Postadres : Postbus 350, 6710 BJ Ede

Kantooradres : Horaplantsoen 2, 6717 LT Ede

Telefoon : (0318) 67 91 11

Mailadres : directie@permar.nl

Internet : www.permar.nl

Inhoud

Aanbiedingsbrief	3
Context	3
Uitgangspunten	3
1. Beleidsbegroting	5
1.1 Wat willen we bereiken?	5
1.2 Wat doen we daarvoor?	5
2. Wat moet het opbrengen en wat mag het kosten?	7
2.1 Toelichting op de begroting 2016	8
2.2 Meerjarig perspectief	10
3. Paragrafen BBV	11
3.1 Weerstandvermogen	11
3.2 Kapitaalgoederen	13
3.3 Financiering	13
3.4 Bedrijfsvoering	14
3.5 Verbonden partijen en deelnemingen	18
3.6 Rechtmatigheid	18
Bijlage 1: Begrotingsuitgangspunten 2017 Permar	19
Bijlage 2: Normenkader	21
Bijlage 3: Verklarende lijst afkortingen	22
Bijlage 4: liquiditeitsoverzicht t/m vierde kwartaal 2017	23

Aanbiedingsbrief

Context

Bijgesloten vindt u de begroting 2017 van Permar. Het zal u niet ontgaan zijn dat het afgelopen jaar 2015 en het begin van 2016 een bewogen periode is geweest voor Permar. Eerst het vertrek van de vorige algemeen directeur, wat leidde tot het onderzoek naar de feiten door bureau Berenschot. Vervolgens het onderzoek van bureau Langedijk over de toekomstvisie van de gemeenten over hun gewenste koers voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Het rapport is onlangs uitgebracht en adviseert de gemeenten de Gemeenschappelijke Regeling Permar te ontvlechten. De besluitvorming vindt de komende maanden plaats.

Het spreekt voor zich dat het rapport en de daaruit voortvloeiende publiciteit niet ongemerkt aan de medewerkers en de klanten voorbij gaat. Iedereen vraagt zich af wat de toekomstdiscussie concreet voor hen zal betekenen. Ieder zal voor zich bepalen of, en zo ja welke, conclusies zij hieraan verbinden. Andere voorbeelden in het land leren ons dat motivatie van medewerkers onder druk staat en opdrachtgevers hun eigen conclusies trekken en werk elders onderbrengen. Daarom is het zaak zo snel mogelijk duidelijk te krijgen over de concrete invulling van de toekomst.

Binnen deze context is het voor de organisatie Permar moeilijk een goede begroting op te stellen, die rekening houdt met een eventuele afbouw. Het Algemeen Bestuur is zich hier zeer van bewust, maar kan niet anders doen dan op dit moment een begroting presenteren die uitgaat van ongewijzigde situatie in 2017. Zodra de besluitvorming is afgerond en er een beeld is van het vervolg, wordt een herziene begroting opgesteld voor 2016 en 2017.

Het Algemeen Bestuur zal overigens ook binnen afzienbare tijd vaststellen welke werkwijze gehanteerd wordt om te komen tot de ontvlechting en de kosten die daarmee gepaard gaan. Daarnaast zal het Algemeen Bestuur zorgdragen dat ook het stimuleren van de mobiliteit zo snel mogelijk opgepakt wordt. Dit kan ook niet vanuit de lopende begroting gefinancierd worden.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de begroting zijn ten opzichte van 2016 niet ingrijpend gewijzigd. Nog steeds is de basis een defensieve begroting. Er zijn mogelijke re-integratie activiteiten die een positieve bijdrage kunnen leveren. Maar ook dit soort initiatieven worden pas opgenomen na een geaccepteerde offerte. Vanuit de bedrijfsvoering bekeken, moet de begroting al lang van tevoren gemaakt worden. De consequentie hiervan is dat de ontwikkelingen 2016 nauwelijks meegenomen kunnen worden.

Verder zijn ook in 2017 twee niet beïnvloedbare posten de belangrijke oorzaken van de negatieve financiële ontwikkeling. Ten eerste de Wsw-subsidie die per SE daalt van € 25.411 naar € 24.320. Ten tweede daalt het aantal deelnemers met met ca. 40 SE (6 procent) en daarmee dus ook de verdien capaciteit van de organisatie.

Redelijk zeker is dat in 2016 grotere groepsdetacheringen gerealiseerd zullen worden. De opbrengsten zijn nu gebaseerd op de aanwezige offertes. Wij gaan ervan uit dat de opbrengsten na onderhandeling nog zullen stijgen.

De beweging naar buiten levert helaas niet direct voordeel op. Dat is wel het geval als Permar in staat is de overhead af te bouwen. Daarvoor is echter een geaccordeerd mobiliteitsplan nodig.

Onverwacht is de regeling Lage-Inkomensvoordeel (LIV). Uit de kennisgevingen van onder andere Cedris blijkt dat wij alleen in het jaar 2017 ook gebruik mogen maken van de regeling. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 760.000

Daarmee lijkt de begroting 2017 maar beperkt te verslechteren ten opzichte van 2016.

Mevrouw M. Eleveld
Voorzitter Algemeen Bestuur

B. Veen
Algemeen Directeur a.i.

1. Beleidsbegroting

1.1 Wat willen we bereiken?

Permar WS is de uitvoeringsorganisatie van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) voor de gemeenten Barneveld, Ede, Renkum, Scherpenzeel en Wageningen. Hiertoe werken deze vijf gemeenten samen in een Gemeenschappelijke Regeling (GR).

Permar heeft als kerntaak om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (Wsw-medewerkers) te ontwikkelen en zo regulier mogelijk te laten werken. Dat doen we op een marktgerichte, resultaatgerichte en kostenefficiënte manier.

Sinds 1 januari 2014 is de Wsw afgeschaft. De huidige Wsw'ers met een dienstverband houden dat dienstverband tot aan hun pensioen. Wsw-geïndiceerden die op dat moment op de wachtlijst stonden, zijn overgedragen aan de gemeente waar zij wonen, of (als zij een uitkering hadden) het UWV. Zij worden in het kader van de nieuwe participatiewet door de individuele gemeenten of het UWV naar werk begeleid, met of zonder hulp van een SW-bedrijf of andere organisatie.

Permar heeft hierdoor geen nieuwe instroom meer. Met een jaarlijkse uitstroom van vijf tot zes procent (door natuurlijk verloop), is Permar een krimpende organisatie.

1.2 Wat doen we daarvoor?

Om de doorstroom van de mensen uit de doelgroep naar zo regulier mogelijk werk te bevorderen, zet Permar het eerder ingezette beleid van productiebedrijf naar ontwikkelingsgericht bedrijf door. Er zijn hierbij vier hoofdactiviteiten:

- Ontwikkeling
- Begeleiding
- Uitstroom
- Beschut werk (ontwikkelgericht)

Dat betekent dus ook dat we zo min mogelijk afhankelijk willen zijn van een door onszelf georganiseerde productieomgeving.

Ontwikkeling en begeleiding

Arbeidsontwikkeling binnen Permar heeft als doel om Wsw-medewerkers zo te ontwikkelen, dat zij zo regulier mogelijk kunnen werken. Het is de bedoeling dat zij zoveel mogelijk uitstromen uit de beschutte werkomgeving naar een detachingsplek of begeleid Werken. Als dat niet haalbaar is, wordt gezocht naar andere, meer begeleide vormen van werk.

De afdeling Arbeidsontwikkeling heeft een voortrekkersrol in het ontwikkelen van medewerkers. Zij vervullen de kerntaken diagnose, ontwikkeling en begeleiding. De gecertificeerde werkcoaches van Permar maken voor een goede diagnostiek gebruik van TalentLens van Pearson. TalentLens bestaat uit een groot aantal webbased wetenschappelijk onderbouwde testen en vragenlijsten. De conclusie en een advies worden opgenomen in een onderzoeksrapport, dat de basis vormt voor een volgende, en beter onderbouwde, stap in het re-integratietraject.

Daarnaast gebruikt Permar de methodiek van Werkplekopleiden (WPO). WPO richt zich op het ontwikkelen van competent gedrag aan de hand van opdrachten en oefeningen, tijdens de uitvoering van het werk. In het verlengde van WPO biedt Permar in haar Ontwikkelcentrum digitale leermethoden aan.

In 2017 zijn naar verwachting alle werkcoaches van Permar opgeleid en gecertificeerd als jobcoach. Deze opleiding is gericht op het handelen volgens een methodiek van supported employment met als kern oplossingsgericht coachen. Dit stelt hen beter in staat om de medewerkers te begeleiden bij hun stap naar buiten en bij het werk bij externe werkgevers.

Uitstroom

Door een betere ontwikkeling van de medewerkers, komt een plek in een reguliere werkomgeving voor een groot deel van de huidige Wsw-populatie dichterbij. In combinatie met de inzet van het WSP voor deze doelgroep in de regio (garantiebanen), kunnen nieuwe individuele detacheringen gerealiseerd worden.

Beschut binnen (nieuw)

Bij Permar gaan we er vanuit dat iedereen zich kan ontwikkelen. Toch is een reguliere werkomgeving voor een deel van de doelgroep (nog) niet haalbaar. Hiervoor blijven beschutte werkplekken nodig. Waar we nu veel tijd en aandacht besteden aan het productieproces, zal ook beschut binnen steeds meer ontwikkelgericht worden, waarbij het productieproces zoveel mogelijk wordt overgelaten aan externe partijen. Ook is het mogelijk om beschutte arbeid bij bedrijven in de regio te organiseren.

Er moeten ook voldoende plekken beschikbaar blijven voor medewerkers die terugkeren uit een detachering. Dit moet een trampolinefunctie hebben, waarbij de medewerker zo snel mogelijk weer naar een reguliere werkomgeving uitstroomt.

2. Wat moet het opbrengen en wat mag het kosten?

	Begroot 2016	Begroot 2017	Vershil	Realisatie 2015
Baten				
Netto-Omzet producten en dienstverlening	8.315	7.815	(500)	9.094
Omzet trajecten	50	350	300	62
Bruto omzet	8.365	8.165	(200)	9.156
Kosten grondstoffen en uitbesteed werk	1.170	1.170	-	1.296
Netto toegevoegde waarde	7.195	6.995	(200)	7.860
Indirecte productiekosten	60	60	-	50
Brutomarge	7.135	6.935	(200)	7.810
Overige bedrijfsopbrengsten	150	150	-	724
Totaal bedrijfsopbrengsten	7.285	7.085	(200)	8.534
Lasten				
Personeelskosten formatie	3.540	3.540	-	3.579
Inhuur en uitzendkrachten + Trajecten	380	380	-	433
Overige personeelskosten	1.345	1.045	(300)	760
Personeelskosten	5.265	4.965	(300)	4.772
Afschrijvingen	480	480	-	457
Financieringskosten	180	180	-	175
Kapitaalslasten	660	660	-	632
Huisvestingskosten	570	570	-	644
Onderhoudskosten	395	395	-	374
Marketing/verkoopkosten	20	20	-	96
advies, reis en verblijfskosten	200	200	-	360
algemene kosten	180	180	-	249
autokosten	380	310	(70)	371
Dotaties voorzieningen	75	75	-	450
Overige bedrijfskosten	1.820	1.750	(70)	2.544
Totaal lasten	7.545	7.375	170-	7.948
Operationeel Resultaat	260-	290-	30-	586
Diverse baten (subsidie sectorfonds)	(200)	-	200	
Diverse lasten	-	-	-	(474)
Subsidieresultaat				
Loonkosten subsidie WWB	313	313	-	234
Personeelskosten WWB	625	625	-	583
Subsidie Rijk	19.145	18.195	(950)	20.659
Vervoerskosten Wsw	550	400	(150)	570
Personeelskosten Wsw	20.370	19.420	(950)	21.344
	(2.087)	(1.937)	150	(1.604)
Resultaat deelnemingen	-	-	-	(15)
Exploitatieresultaat	(2.347)	(2.227)	120	(1.507)
Toevoeging / onttrekken reserves	-	-	-	29
Te bestemmen resultaat	(2.347)	(2.227)	120	(1.478)

2.1 Toelichting op de begroting 2016

Juridisch gezien is er onderscheid tussen Permar WS (vanuit de Gemeenschappelijke Regeling) en Permar Energiek B.V. Het zijn twee zelfstandige entiteiten, waarbij Permar Energiek B.V. een deelneming is van Permar WS. Het overzicht op de vorige pagina geeft het beeld van Permar als geheel (Permar WS inclusief Permar Energiek B.V.). Onderstaand geven we een nadere toelichting op de exploitatie van Permar en gaan we nader in op het meerjarig perspectief.

In onderstaande analyse worden de begrote cijfers 2017 vergeleken met de begroting 2016.

Baten

De totale bedrijfsopbrengsten dalen in 2017 van € 7.285.000 naar € 7.085.000. Deze daling van € 200.000 wordt veroorzaakt door het uitstromen van 40 fte Wsw-medewerkers, waar sinds 2015 geen instroom meer tegenover staat (€ 300.000). Het omzetten in 2017 van productie opdrachten naar detachingsopdrachten, wat een lagere omzet tot gevolg heeft (€ 200.000). Hierdoor wordt afbouw van de overhead mogelijk. Deze afbouw is nog niet in deze begroting meegenomen, maar zal in een tweede versie worden verwerkt, zodra de gemeenten besluiten hebben genomen over de toekomst van Permar en bekend is of en in welke mate afbouw van regulier personeel gewenst is.

Tegenover de weggevallen omzet staan extra inkomsten die we ontvangen voor onze bijdrage aan het P-team van de gemeente Ede (€ 300.000).

De eventuele opbrengsten die volgen uit werkzaamheden voor de participatiewet zijn niet in deze begroting meegenomen.

Voor het overige zijn de begrote bedrijfsopbrengsten 2017 gelijk gesteld aan die van 2016.

Toegevoegde waarde

De bijbehorende gemiddelde toegevoegde waarde voor 2017 is als volgt begroot. Deze toegevoegde waarden zijn alleen een indicatie. De bruto omzet van Permar is bepaald door de individuele projecten die we gaan uitvoeren bij elkaar op te tellen. De toegevoegde waarde is derhalve slechts een indicator voor de efficiency van de uitgevoerde werkzaamheden.:

TW individuele detachering	€ 11,50
TW Beschut buiten/ werken op locatie	€ 10,00
TW Beschut binnen	€ 3,50

Omzet deelnemende gemeenten

Het doelpercentage van de omzet deelnemende gemeenten is ook voor 2017 minimaal 30 procent. Hierbij dient wel te worden aangetekend dat de gemeente Renkum formeel het contract inzake de groenvoorziening heeft opgezegd. Het is nog niet duidelijk hoe de gemeente Renkum deze werkzaamheden in 2017 gaat invullen. In deze begroting is hier nog geen rekening mee gehouden, omdat we verwachten dat bij de uitvoering van deze werkzaamheden nog steeds een rol voor Permar is weggelegd.

Kosten niet-gesubsidieerd personeel

De begrote personele kosten voor niet gesubsidieerd personeel zijn op één wijziging na voor 2017 gelijkgesteld aan die van 2016. De overige personele kosten dalen met € 300.000, vanwege het besluit om medewerkers die na twee jaar ziekte uit dienst gaan niet af te laten vloeien, maar in dienst te houden. Hierdoor vervalt voor ons ook de plicht om na twee jaar ziekte een transitievergoeding uit te betalen. Dit doen wij omdat wij als werkvoorzieningschap vinden, dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt na hun ziekte nog steeds een beroep op ons kunnen doen om weer aan de slag te gaan.

Afhankelijk van de besluiten van de gemeenten inzake de toekomst van Permar, moet er worden gekeken of afbouw van personeel in 2017 wenselijk is. Zodra deze besluiten zijn genomen, zal er voor 2017 een nieuwe personele begroting worden opgesteld, waarin de gevolgen hiervan voor Permar opnieuw worden doorgerekend.

Kapitaalslasten

De afschrijvingskosten en de rentelasten zijn voor 2017 gelijkgesteld aan 2016. De achtergebleven investeringen in de afgelopen jaren hebben geleid tot een uitholling van de infrastructuur van de organisatie. Er is weinig geïnvesteerd in de benodigde bedrijfsmiddelen, zoals ICT, vervoersmiddelen en werkmaterieel. Voor ICT is in 2016 gekozen voor outsourcing waardoor investeringen niet meer noodzakelijk zijn. Of er geïnvesteerd gaat worden in de overige bedrijfsmiddelen is afhankelijk van de te nemen besluiten van de gemeenten over de toekomst van Permar.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn gelijkgesteld aan de kosten van 2016, op de autokosten na, en bedragen voor 2017 in totaal € 1.675.000. Door de verwachte detachering van al onze medewerkers schoon en de daarbij horende projecten bij een derde partij, hebben wij voor onszelf minder auto's nodig, waardoor deze kosten in 2017 met € 70.000 zullen dalen.

Diverse baten en lasten/ voorzieningen

De opbrengsten uit het sectorfonds van € 200.000 uit 2016 waren begroot. Deze zijn in 2017 niet meer beschikbaar.

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is in de begroting 2017 € 150.000 beter dan in 2016. Per SE daalt de subsidie van € 25.411 naar € 24.320. Het eerste bedrag is conform de meicirculaire 2015. Voor het tweede bedrag wordt in de meicirculaire 2016 een nieuwe indicatie gegeven. De basis hiervoor is het totaal beschikbare bedrag op landelijk niveau, gedeeld door het totaal aantal SE. De uitstroom in de voorgaande jaren bepaalt voor een groot deel de hoogte van deze subsidie. De ervaring in de afgelopen jaren is dat het bedrag per SE wat hoger uitvalt dan in eerste instantie is afgegeven. Dit biedt echter geen garantie voor 2017. Het lagere subsidiebedrag zorgt voor een vergroting van het subsidiegat van € 760.000.

Tegenover deze subsidiedaling staat in 2017 een nieuwe regeling het Lage-Inkomensvoordeel (LIV), waarbij voor mensen met minimumloon of net daarboven een extra subsidie wordt gegeven. Deze regeling geldt voorlopig alleen voor 2017. Wij hebben deze maatregel doorgerekend en komen voor Permar in 2017 op een voordeel van € 760.000. Deze twee bedragen heffen elkaar op.

Het voordeel van € 150.000 ontstaat door het effectueren van de dekkingsmaatregel vervoerskosten, zoals deze is aangekondigd in 2016, waarbij dit bedrag wordt bespaard op de vervoerskosten Wsw.

In absolute zin dalen zowel het subsidiebedrag als de loonkosten in 2017 met ongeveer een miljoen.

2.2 Meerjarig perspectief

Het meerjarig perspectief is opgesteld vanuit een 'going concern' gedachte. In de eerste helft van 2016 nemen de gemeenten van de gemeenschappelijke regeling besluiten over de toekomst van Permar, waardoor deze going concern gedachte in een heel ander licht kan komen te staan. De waarde van het meerjarig perspectief is hierdoor nogal betrekkelijk.

Meerjarig perspectief (x 1000 €)					
	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019	B 2020
Subsidie Wsw	19.145	17.435	15.730	14.455	13.143
Loonkosten Wsw (incl. vervoer)	20.920	19.820	18.411	17.344	16.183
Subsidie Wwb	313	313			
Loonkosten Wwb	625	625			
Lage-Inkomensvoordeel		760			
Subsidieresultaat	(2.087)	(1.937)	(2.680)	(2.889)	(3.040)
Totale bedrijfsopbrengsten	7.285	7.085	6.309	6.014	5.785
Operationele kosten	7.545	7.375	6.669	6.424	6.245
Operationeel resultaat	(260)	(290)	(360)	(410)	(460)
Totaalresultaat (excl. Deelnemingen)	(2.347)	(2.227)	(3.040)	(3.299)	(3.500)
Basisberekening meerjarig perspectief					
Subsidie per SE	25.411	24.320	23.780	23.240	22.700
Aantal SE ultimo jaar	723,0	680,0	643,0	601,0	557,0
Gemiddeld aantal SE	745,5	701,5	661,5	622,0	579,0

De voor de komende vijf jaar vastgestelde subsidiebedragen (zoals nu bekend) zijn verwerkt. De salarissen zijn gehandhaafd op het huidige niveau, zodat er een steeds groter gat ontstaat tussen de loonkosten en de subsidie.

3. Paragrafen BBV

3.1 Weerstandsvermogen

In 2009 is in nauw overleg met de gemeenten binnen de GR een nieuwe notitie voor weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie is vastgelegd op basis van welke redenen en onder welke voorwaarden het weerstandsvermogen wordt bepaald. Op basis van een periodieke risico-inschatting en een kansberekening wordt op basis van een drietal factoren een berekening van het benodigde weerstandsvermogen gemaakt.

Deze drie factoren zijn:

1. Economische en marktrisico's;
2. Maatschappelijke risico's;
3. Bedrijfs- en ondernemingsrisico's.

Berekening van het Weerstandsvermogen		(bedragen x € 1.000)				
Item	Omschrijving en berekening	Grondslag (begr 2015)	Kans	factor	Risico- bedrag	Toe-/ afname
Economische en marktrisico's (omzet)						
1.1	Verlies van marktaandeel industriële klanten	400	beperkt	0,25	100	30-
1.2	Verlies van detacheringen	300	beperkt	0,25	75	-
1.3	Verlies van opdrachten bij gemeenten in Groenvoorziening en overig groen	300	middel	0,50	150	75
1.4	Omzetverlies overige opdrachten	300	beperkt	0,25	75	50-
Telling		1.900			550	18-
Maatschappelijke risico's (subsidies)						
2.1	Afname subsidie 2017	-	middel	0,50	-	938-
Telling		-			-	938-
Bedrijfs- en ondernemingsrisico's (kosten)						
3.1	Opvang verliezen Permar Energiek B.V., Permar Zorg & Meubel B.V. en Pertax B.V. bij teruglopende opdrachten (trajecten)	100	middel	0,50	50	175-
3.2	Boetebedingen Groenvoorziening extra groeizaam weer	500	beperkt	0,25	125	-
3.3	Onvoorziene omstandigheden	500	middel	0,50	250	-
3.4	Imagoschade Permar WS (negatieve publiciteit)	500	middel	0,50	250	-
3.5	besluitvorming inzake tijdelijke contracten	1.000	middel	0,50	500	500
Telling		2.600			1.175	325
Totaal		4.500			1.725	630-
Tekort weerstandsvermogen						1.725-

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is uitgegaan van dezelfde risico's als in de begroting 2015.

Beheersmaatregelen in relatie tot de vermelde risico's

Economische en marktrisico's (omzet)

Om zoveel als mogelijk te voorkomen dat genoemde economische en marktrisico's realiteit worden zijn acties benoemd, die eveneens bij de speerpunten van Permar voor 2016 vermeld staan, te weten:

1. Inzetten op de beweging naar buiten;
2. Optimaal invulling geven aan arbeidsontwikkeling;
3. Hogere productiviteit, kwaliteitsborging en waar mogelijk outsourcing;
4. Verbeteren van het imago en verhogen van de zichtbaarheid op de markt;
5. Flexibele oplossingen inzetten om in te spelen op vraag van ondernemers;
6. Huisvesting afstemmen op ontwikkelingen en toekomstige behoeften;
7. Terughoudend zijn met het aangaan van vaste contracten en langlopende verplichtingen.

Maatschappelijke risico's (subsidies)

Beperking van subsidies door bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid zijn werkelijkheid geworden voor de komende jaren en zijn meegenomen in de (meerjaren)begroting van Permar WS. De invloed van Permar op deze ontwikkelingen als individuele organisatie is nihil. De brancheorganisatie Cedris, belangenorganisaties van cliënten en de VNG hebben hier mogelijk wel invloed op.

Bedrijfs- en ondernemingsrisico's (kosten)

Om zoveel als mogelijk te voorkomen dat genoemde bedrijfs- en ondernemingsrisico's realiteit worden zijn de volgende acties benoemd:

1. Bevorderen van het (laten) werken van onze medewerkers onder regie van een andere partij (detacheren);
2. Imagoverbetering en grotere zichtbaarheid richting werk- en opdrachtgevers;
3. Aangaan van samenwerkingsverbanden;
4. Kwaliteit en vertrouwen opdrachtgevers optimaliseren;
5. Vaste aanstellingen niet-gesubsidieerde medewerkers zo veel mogelijk uitsluiten.

3.2 Kapitaalgoederen

Permar WS voert het onderhoud aan kapitaalgoederen in eigen beheer uit. Voor de gebouwen is een voorziening groot onderhoud gevormd, gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan. Het pand aan het Horaplantsoen 2 (eigendom) is in de loop van 2007 en 2008 verbouwd en geheel gerenoveerd.

In het kader van de door de gemeenten te nemen besluiten over de toekomst Permar, wordt de huisvestingsproblematiek in de nabije toekomst nader bekeken.

3.3 Financiering

Renterisiconorm

De wet financiering decentrale overheden (FIDO) geeft de bepalingen betreffende het financieringsbeleid waar openbare lichamen zich aan moeten houden. Eén van de punten betreft de rente risiconorm. De risiconorm vaste schuld over 2015 is getoetst over de werkelijke uitkomsten over 2015. Daarnaast worden de begrote cijfers van volgende jaren vermeld.

Renterisiconorm					
bedragen * € 1.000					
Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
	(begroot)	(begroot)	(begroot)	(begroot)	(begroot)
1. Rente herziening	0	0	0	0	0
2. Aflossingen	1.334	533	533	533	533
3. Rente risico (1+2)	1.334	533	533	533	533
4. Rente risico (minimum)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
5a. Ruimte onder renterisiconorm	1.166	1.967	1.967	1.967	1.967
5b. Overschrijding risiconorm	0	0	0	0	0
Rente risiconorm 2016 ev.					
4a. Begroting 2016 en begrotingsuitkomsten	7.285	7.085	6.539	6.254	6.045
4b. Percentage regeling	20	20	20	20	20
4. Rente risiconorm	1.457	1.417	1.308	1.251	1.209

Permar voldoet aan de renterisiconorm voor de vaste schuld en we lopen geen materieel risico op de rentekosten.

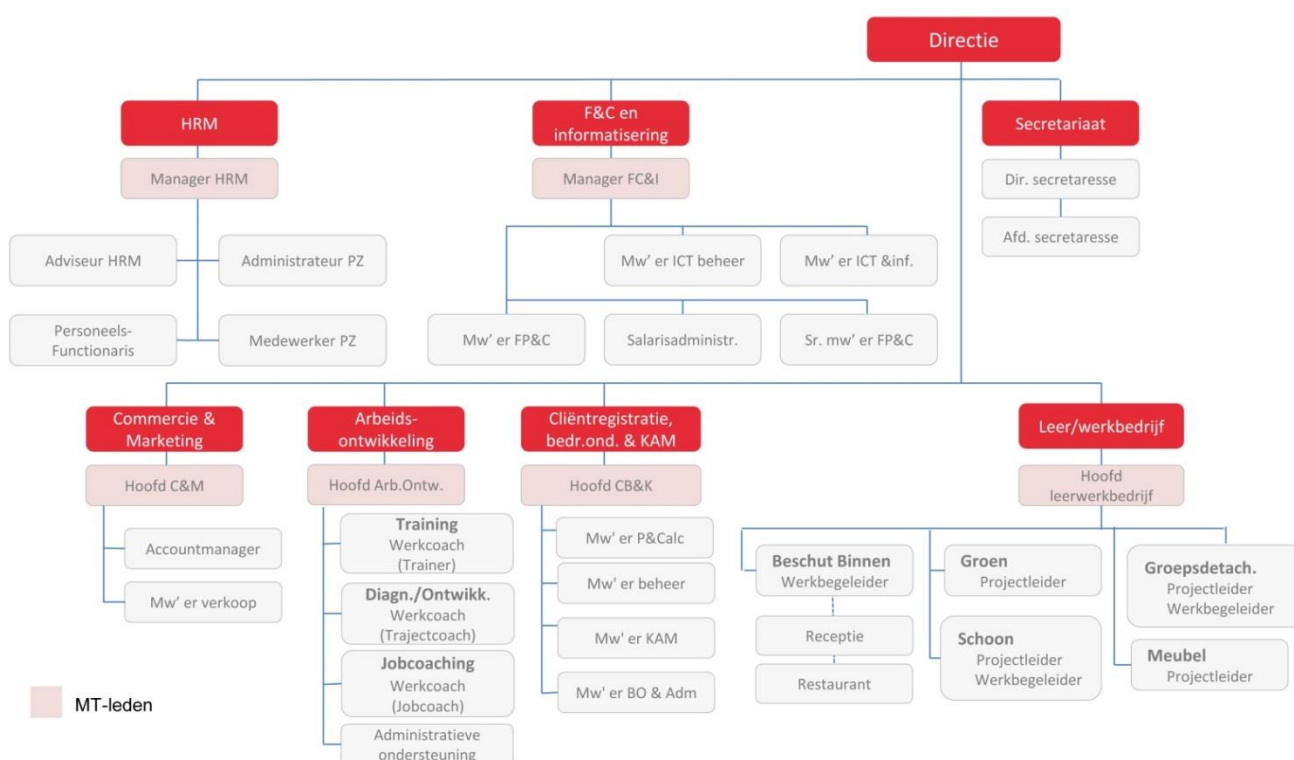
Met betrekking tot de kasgeldlimiet kunnen we melden dat de vlottende schuld niet hoger is geweest dan de limiet van 8,5 procent van het begrotingstotaal, waarmee we binnen de risicomarges opereren. In 2014 is bij overheidsinstellingen en overheidsvolgende instellingen het zogenaamde "Schatkistbankieren" ingevoerd. In dit kader zet Permar haar publieke middelen op de eigen rekening-courant bij het ministerie van Financiën en ontvangt hiervoor van het ministerie van Financiën een rentevergoeding.

Deelnemende instellingen regelen het betalingsverkeer via de eigen bank. Aan het einde van een werkdag wordt een eventueel negatief saldo op hun bankrekening(en) aangezuiverd vanaf de rekening-courant die de instelling heeft bij het ministerie van Financiën. Andersom wordt een positief saldo op deze bankrekening aan het einde van de dag juist afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van de instelling bij het ministerie van Financiën. Met ingang van 2016 is een overeenkomst getekend, waardoor afroaming automatisch plaatsvindt.

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Organisatie

Het organogram van Permar ziet er als volgt uit:

Mobiliteitsplan

De uitstroom van niet-gesubsidieerd personeel in 2017 is sterk afhankelijk van de besluiten die de individuele gemeenten gaan nemen over de toekomst van Permar. Hiervoor wordt een separaat mobiliteitsplan opgesteld.

3.4.2 Wsw-doelgroep

Permar WS kent een relatief oud personeelsbestand met als gevolg een relatief hoog bedrag aan gemiddelde salariskosten per fte. Aangezien er sinds 2015 geen Wsw instroom meer is, neemt onze werkende populatie steeds verder af. Hieronder ziet u de verwachte afbouw per jaar.

	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal Wsw'ers	820	769	723	671	618
Fte Wsw	692	649	612	570	526
SE Wsw	723	680	643	601	557

3.4.3 Bedrijfsvoering

De begroting is voor 2017 een 'going concern' begroting geworden. Dit houdt in dat we in eerste instantie blijven doen waar we al mee bezig zijn. Dat is ons richten op werkzaamheden beschut binnen en via detacheringen zoveel mogelijk medewerkers naar buiten brengen bij reguliere ondernemingen. Tegelijkertijd proberen we onze opdrachtenportefeuille zoveel mogelijk in stand te houden, door het werk met een krimpend werknemersbestand zo goed mogelijk uit te voeren. Zo kunnen we ook in de toekomst dit werk voor onze doelgroep behouden.

Als bedrijf zijn we in afwachting van de besluiten van de gemeenten uit de gemeenschappelijke regeling over de toekomst van Permar. Naar aanleiding van deze besluiten stelt Permar een herziene begroting op, waarin de gevolgen van de genomen besluiten worden uitgewerkt.

3.4.4 Ziekteverzuim

Het verder terugdringen van het ziekteverzuim blijft hoog op de agenda staan. Met daarbij het goed volgen van elke melding en het adequaat toepassen van het verzuimbeleid. De target voor 2017 is 9 procent voor Wsw en 4 procent voor EBA/ambtenaren.

3.4.5 Investerings

Gezien de ontwikkelingen blijft het investeringsbeleid in 2017 terughoudend. In afwachting van de besluiten van de gemeenten over de toekomst van Permar, worden in 2016 en 2017 voorlopig alleen de noodzakelijke vervangingsinvesteringen gedaan. Dit gebeurt als een noodzakelijk activum plotseling uitvalt en is daarom niet te plannen.

3.4.6 Kasstroomoverzicht en geprognosticeerde balans

Kasstroomoverzicht (x € 1000)	2017	2016
Resultaat boekjaar	(2.227)	(2.347)
Afschrijvingskosten	480	480
Onttrekking reserves		
Dotatie voorzieningen	75	75
Cash flow	(1.672)	(1.792)
(Afname)/toename kortlopende schulden	(604)	869
(Toename)/afname vorderingen	0	0
(Toename)/afname voorraden	0	0
Operationele kasstroom	(604)	869
Investerings materiële vaste activa	0	(500)
Investerings financiële vaste activa		
Investeringskasstroom	0	500
Langlopende schulden	0	0
Aflossingen	(534)	(1.334)
Onttrekking aan voorzieningen	(50)	(50)
Financieringskasstroom	(584)	(1.384)
Vrijval algemene reserve		
Toevoeging aanzuivering vermogen deelnemende gemeenten	2.347	1.480
Onttrekking bestemmingsreserve		
Toevoeging bestemmingsreserve		
Eigen vermogenkasstroom	2.347	1.480
Toename/(afname) liquide middelen	(513)	(1.327)
Beginstand liquide middelen	(750)	577
Eindstand liquide middelen	(1.263)	(750)
Mutatie liquide middelen	(513)	(1.327)

Geprognosticeerde balans (Permar WS en Permar Energiek B.V. geconsolideerd):

Geprognosticeerde balans ultimo 2017 (x €1000)			
<i>Activa</i>	<i>31-12-2017</i>	<i>Passiva</i>	<i>31-12-2017</i>
Vaste activa		Vaste passiva	
Materiële vaste activa		Algemene reserve	0
<u>Economisch nut</u>		Bestemmingsreserve	0
Gebouw	4.208	Nog te bestemmen resultaat	(2.227)
Grond	874	Voorzieningen	1.000
Installaties & machines	5		
Inventaris	2		
Vervoermiddelen	6		
	<u>5.095</u>	Langlopende schulden	
<u>Maatschappelijk nut</u>		Onderhandse leningen	766
Totale materiële vast activa	5.095		
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekking deelnemingen	18		
Overige uitzettingen	0		
	<u>18</u>		
Uitzettingen en overlopende activa		Vlottende passiva	
Voorraden		Netto vlottende schulden	
Grond- en hulpstoffen	25	Overige schulden	1.032
Onderhanden werk		Schulden aan kredietinstellingen	0
Gereed product en handelsgoederen	0	Overlopende passiva	6.450
	<u>25</u>		
Uitzettingen en overlopende activa			
Vorderingen op openbare lichamen	2.789		
Overige vorderingen	1.249		
Overlopende activa	1.335		
	<u>5.373</u>		
Liquide middelen	(1.263)		
Totaal	9.248	Totaal	9.248

Op basis van de begrotingen 2016 en 2017 ontstaat bovenstaand balansbeeld.

Onze bedrijfsmiddelen, zoals het gebouw aan het Horaplantsoen, zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs. De historische kostprijs is vanuit de BBV de standaard waarderingsgrondslag voor onze activa. De werkelijke waarde van het pand aan het Horaplantsoen is vanwege de achter ons liggende crisis echter fors lager dan de huidige boekwaarde. Het verschil in de laatste schatting van de werkelijke waarde en boekwaarde (ca. € 1 miljoen) is niet als negatief resultaat in deze begroting verwerkt, maar moet wel als risico worden aangemerkt, mocht Permar dit pand verlaten.

Een gespecificeerde liquiditeitsprognose is als bijlage toegevoegd aan de begroting.

3.5 Verbonden partijen en deelnemingen

Permar kent op dit moment drie deelnemingen. Dit zijn de vennootschappen: Permar Energiek B.V., Permar Zorg & meubel B.V. en Pertax B.V.

Voor 2017 wordt uitgegaan van een nulresultaat van zowel Permar Zorg & meubel B.V. als Pertax B.V. Permar Energiek B.V. maakt onderdeel uit van deze programmabegroting.

Permar Energiek B.V. (100% dochter van Permar WS)

Zoals eerder toegelicht worden Permar WS en Permar Energiek B.V. gezamenlijk gepresenteerd om een 'geconsolideerd' beeld te geven van de activiteiten. Formeel juridisch is Permar Energiek B.V. een deelneming.

Permar Energiek B.V. is opgericht om niet-gesubsidieerd personeel (tijdelijk) aan te stellen en hen vervolgens via deze vennootschap aan onder meer Permar WS te detacheren. Op deze wijze wordt op personele kosten bespaard. Op basis van de wetwijziging van de Wsw (in 2008) is een strikte scheiding vereist tussen publieke middelen ten aanzien van de SW-activiteiten en private gelden met betrekking tot de re-integratieactiviteiten. Om deze reden zijn in 2007 de re-integratie activiteiten van Permar WS overgeheveld naar Permar Energiek BV.

Permar Zorg & Meubel B.V. (100% dochter van Permar Energiek)

Permar Zorg & Meubel B.V. is opgericht in 2012, als voorzetting van eerdere private activiteiten door derden. Als gevolg van beslaglegging (door wanbetaling door deze eigenaar) zijn deze activiteiten ondergebracht in deze vennootschap.

Pertax B.V. (50% dochter van Permar Energiek)

In 2012 is gestart met Pertax B.V., in de vorm van een joint-venture samen met Noot B.V. Deze samenwerking is aangegaan vanuit de expertise op het gebied van personenvervoer, die een professionele partij als Noot heeft, en de belangen van Permar voor wat betreft inzet van Wsw'ers en het bieden van goed vervoer aan onze Wsw'ers.

3.6 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur heeft opnieuw het normenkader financiële rechtmatigheid vastgesteld. In dit normenkader is enerzijds sprake van externe regelgeving (bijvoorbeeld het Burgerlijk wetboek) maar anderzijds ook sprake van interne regelgeving (bijvoorbeeld AB en DB besluiten). Ter nadere specificatie staat het normenkader in de inleiding van de jaarrekening vermeld. Daarnaast wordt het normenkader vermeld in het meerjaren auditplan en jaarlijks in het werkplan/begroting.

Op basis van dit normenkader toetst de accountant of de financiële transacties met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten van Permar WS, conform deze regelgeving hebben plaatsgevonden. Een oordeel hierover staat in de controleverklaring van de accountant.

Bijlage 1: Begrotingsuitgangspunten 2017 Permar

Inleiding

Voor het opstellen van de begroting 2017 is het van belang een aantal uitgangspunten te benoemen, die richtinggevend zijn voor de financiële vertaling van de beleidsmatige ontwikkeling die we met Permar doormaken. Vanuit de strategische visie van Permar is de nadruk gelegd op het meer ontwikkelen van mensen - het meer van binnen naar buiten werken - en tegelijkertijd een gezonde bedrijfsvoering te hebben.

1. Ontwikkelingen SE-en/fte's Wsw en ambtenaren/EBA

1.1 Wsw

- Er is voor de subsidieberekening in de begroting 2017 uitgegaan van 702 SE
- De uitstroom wordt geleidelijk door het jaar gerealiseerd en wordt in het seizoenpatroon meegenomen.
- De daling op Beschut Binnen wordt bij het opstellen van de begroting gezien in relatie tot de formatie voor werkbegeleiding, overhead en infrastructuur.
- De afloop van de subsidie:
 - € 26.241 in 2015
 - € 25.411 in 2016
 - € 24.320 in 2017
 - € 23.780 in 2018
 - € 23.240 in 2019
 - € 22.700 in 2020
- Verhoging Wsw lonen volgens CAO
- De direct aan de doelgroep gerelateerde kosten van de Wsw'ers (zoals vervoer, opleidingskosten aanpassingen/Arbo-verstrekkingen) worden in het subsidieresultaat meegenomen.

1.2 Ambtenaren/EBA

- Aantal fte's conform werkelijkheid 2016
- Inschaling in eerste instantie op werkelijk niveau; voor vacatures het maximum van de functionele schaal.
- Verhoging ambtenaren/EBA salarissen volgens CAO
- Uitbetaling verlofdagen wordt geraamd op basis van de ervaringscijfers over de afgelopen 3 jaar.
- Inhuur die al zeker is, ook als inhuur begroten.
- Budget vanuit vacaturerimte mag worden ingezet voor inhuur.

2. Ontwikkeling prijzen

2.1 Inkoop conform prijsindex van het Centraal Planbureau

- Verhoging lasten met 0%

2.2 Verkoop prijzen conform prijsindex (alle) huishoudens en aangesloten branchevereniging

- Verhoging reguliere opbrengsten met 0%

3. Commercie

De inzet van Wwb'ers wordt op 25 fte geraamd, waarbij standaard van een loonkostensubsidie van 50% wordt uitgegaan.

4. Renteontwikkeling

Vanuit de rekening-courant financiering wordt binnen de afspraken met de BNG rekening gehouden met een rentepercentage van onder de 1% tot een bedrag van € 1.337.000,--
De verwachting is dat Permar in 2017 niet boven dat bedrag uitkomt.

5. Investeringen / liquiditeit

In de begroting zijn voor 2017 geen investeringen opgenomen. Over eventueel noodzakelijke vervangingen wordt gedurende 2017 beslist.

Om onze liquiditeitspositie te kunnen handhaven, is voor 2017 eenzelfde wijze van bevoorschotting voldoende.

6. Wijzigingen BBV

De wijzigingen in het BBV worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2017.
Het gaat daarbij om bijvoorbeeld om risicobeheersing, verbonden partijen en verplichte toelichtingen.

Bijlage 2: Normenkader

Het Algemeen Bestuur heeft het normenkader ten behoeve van de financiële rechtmatigheid vastgesteld. Wetten in formele zin worden van buitenaf opgelegd en zijn daardoor niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur. Deze vallen dus altijd onder het normenkader. Hier worden de belangrijkste genoemd:

- Grondwet
- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Burgerlijk Wetboek
- Gemeenschappelijke Regeling Permar WS
- Governance statuut
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en daarbij behorende regelingen/protocollen
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- BAPG
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanvullende regelingen
- Fiscale en sociale wetgeving
- BTW-compensatiefonds
- Regels betreffende Europese Aanbesteding

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur expliciet de nadere (interne) regelgeving vastgesteld. De volgende interne verordeningen c.q. regelgeving vallen voor het jaar 2017 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- Gemeenschappelijke Regeling Permar, Sociale Werkvoorziening Ede
- Financiële verordening Permar, Sociale Werkvoorziening (212)
- Controleverordening Permar, Sociale Werkvoorziening (213)

- Treasurystatuut
- Mandaatverlening aan Algemeen Directeur (directiestatuut)
- AB- en DB-besluiten
- Visie en strategie Permar WS

Bijlage 3: Verklarende lijst afkortingen

BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
FTE	Full Time Equivalent = 1 hele formatieplaats.
GR	Gemeenschappelijke regeling
LWP	Leerwerkplekken; werkervaringsplaatsen
Permar WS	Permar Werkvoorzieningschap.
SE	Standaard eenheden voor bekostiging SW subsidie.
SW	Sociale werkvoorziening.
VWNW	Het Van Werk Naar Werk traject, vanuit de reorganisatie
Wsw	Wet op de Sociale werkvoorziening.
Wwb	Wet werk en bijstand.

Bijlage 4: liquiditeitsoverzicht t/m vierde kwartaal 2017

Liquiditeitsoverzicht tot en met 4e kwartaal 2017 x € 1000														
	2016		2016		2016		2016		2017		2017		2017	
	1ste kw.	2de kw.	3de kw.	4de kw.	1ste kw.	2de kw.	3de kw.	4de kw.	1ste kw.	2de kw.	3de kw.	4de kw.	1ste kw.	2de kw.
	jan-16	apr-16	jul-16	okt-16	jan-17	apr-17	jul-17	okt-17	jan-17	apr-17	jul-17	okt-17	jan-17	apr-17
Stand BNG per (Permar en Energiek)		577	747	425	398	(750)	(1.207)	(638)				(671)		(671)
Ontvangsten														
Wageningen	992	992	992	964	964	964	964	964	964	964	964	964	964	964
Ede	3.149	2.362	2.362	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299	2.299
Renkum	943	707	707	688	688	688	688	688	688	688	688	688	688	688
Scherpenzeel	50	50	50	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49
Barneveld	686	681	681	662	662	662	662	662	662	662	662	662	662	662
Buitenschappen	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)	(35)
Resultaat 2015 / 2016		1.500								2.347				
Omzet	1.822	1.821	1.821	1.821	1.772	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771
Totaal ontvangsten		7.607	8.078	6.578	6.448	6.399	8.745	6.398				6.418		
Saldo ontv. + stand BNG		8.184	8.825	7.003	6.846	5.649	7.538	5.760				5.747		
Uitgaven														
Lonen en salarissen	3.420	4.560	3.420	3.820	3.312	4.415	3.312	3.699	3.312	4.415	3.312	3.699	3.312	3.699
Pensioen premie WSW	660	660	660	660	639	639	639	639	639	639	639	639	639	639
Aflossingen leningen	567	200		567	167	200		167	167	200		167	167	200
Loonbelasting	1.800	1.990	1.560	1.560	1.743	1.927	1.511	1.511	1.743	1.927	1.511	1.511	1.743	1.927
Investeringen	175	175	150	175	175	175	150	175	175	175	150	175	175	175
Bedrijfskosten	815	815	815	814	820	820	820	820	820	820	820	820	820	820
Diversen (transitie kosten)														
Totaal uitgaven		7.437	8.400	6.605	7.596	6.856	8.177	6.431				7.011		
Stand BNG ultimo		747	425	398	(750)	(1.207)	(638)	(671)				(1.263)		

Inkomsten volgens afspraken bevoorschotting 2016.

Over bevoorschotting 2017 zijn geen afspraken gemaakt. Deze zijn in lijn met de afspraak 2016 in dit overzicht meegenomen.

Voor het eerste kwartaal 2018 is op basis van going concern een voorschot berekend.

Deze begroting is opgesteld vanuit het 'going concern' principe. Daarom is in de liquiditeitsoverzicht de bevoorschotting van het eerste kwartaal 2018 opgenomen. Permar wordt door de gemeenten drie maanden voorgefinancierd. Op 1 oktober 2017 ontvangt Permar de subsidie voor het eerste kwartaal 2018. Waarom heeft Permar drie maanden voorfinanciering nodig?

Voor de normale bedrijfsvoering is één maand voorfinanciering voldoende. Met de maandelijkse voorschotten van de gemeenten kunnen we onze medewerkers, leveranciers en andere bedrijfskosten betalen. De rest van het voorschot wordt gebruikt voor de financiering van de vaste activa van Permar, zoals het pand, auto's en materieel. Normaal gesproken worden hiervoor bij een bank leningen afgesloten. In het geval van Permar is gekozen voor de uitbreiding van de bevoorschotting door de gemeenten naar drie maanden vooruitbetaling.

Dit houdt dus ook niet in dat als Permar zijn werkzaamheden per 31 december 2017 staakt, de gemeenten geen geld aan Permar over hoeven te maken in het laatste kwartaal 2017. Zelfs na het opheffen van Permar zijn er nog in beperkte mate financiële middelen nodig voor eventuele afwikkelkosten. Voor de gemeenten is het van belang om hier rekening mee te houden.